

Heinäveden kunnan metsienhoito

Toimintakertomus 2024

Heinäveden metsät numeroina

Vuoden 2024 alussa Heinäveden kunnalla oli **2386 hehtaaria** metsää.

Heinäveden kunnan metsien keskitilavuus on **175 kiinto-m3 / hehtaari**.

Heinäveden kunnan vuosittainen kasvu on **n.15 000 m3/ha**.

Heinäveden metsistä taimikoita oli 12,5 % (286 ha), nuorta kasvatusmetsää 19,5 % (442 ha), varttunutta kasvatusmetsää 49 % (1104 ha) ja uudistuskypsää metsää 18 % hehtaaria (428 ha). Heinäveden kunnan metsissä on tapahtunut selkeää siirtymistä kohti järeämpää metsää kunnan ilmastostrategian tavoitteiden mukaisesti.

Metsätilojen koko vaihtelee alle hehtaarin palstasta 876 hehtaarin laajuiseen Heikkilän metsätilaan. Kunnan omistamia metsäpalstoja ja tiloja eri puolilla Heinäveden kuntaa on noin viitisenkymmentä.

Vuoden 2024 lopussa Heinäveden kunta omisti metsätiloja 2311 hehtaaria. Heinäveden kunta möi vuonna 2024 metsätiloja 75 hehtaaria (Lampelan, Koivukummun, Itärinteen ja Lähderinteen -metsätilat). Myynnissä olivat myös Konnanlammen, Kallinmäen ja Etelärinteen tilat, mutta niistä kunta ei saanut ostotarjouksia, jotka olisivat ylittäneet määritetyn pohjahinnan. Metsätilojen puunmyyntituloja kunnalle kertyi vuonna 2024 yhteensä 297 000 euroa.

Metsät Heinäveden kunnan ilmastostrategiassa

Heinäveden kunta on sitoutunut vähentämään kasvihuonepäästöjä 80 % vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta. Yhtenä keinona tähän on ilmastokestävä metsänhoito. Sen osalta tavoitteena on tukea metsien ekosysteemiä, kestävää hoitoa ja monimuotoisuuden säilyttämistä sekä sopeutua ilmastonmuutokseen. Metsien suunnitelmallisen hoidon kautta pyritään edistämään hiilensidontaa.

Heinäveden kunnan ilmastostrategiassa kestävään metsänhoitoon liittyvinä toimenpiteinä mainitaan:

- metsän kiertoajan pidentäminen,
- metsien säilyttäminen runsaspuustoisina,
- lahoppumäärän kasvattaminen,
- hiilinielujen suojeleminen ja kasvattaminen,
- heikkotuottoisten turvemaiden jättäminen aktiivisen metsätalouden ulkopuolelle,
- ojien patoaminen liian tehokkaasti kuivatuilla kohteilla
- puuston säästäminen kaavamääräyksissä.

Tämä tarkoittaa muun muassa jatkuvapeitteistä metsänkasvatusta ja luontaista uudistamista niissä kohteissa, joissa se on mahdollista.

Metsänhoitotöiden kilpailuttaminen

Pohjois-Karjalan hankintatoimi kilpailutti Heinäveden kunnan metsien metsänhoitotöiden hankinnan ajalle 1.3.2024 - 28.2.2026. Hankintaan sisältyy yhden (1) + yhden (1) vuoden optiomahdollisuudet. Tarjouksen hankinnasta jättivät Mhy Keski-Savo, Metsätoimisto Tuomiaho Oy, Rotapi Oy sekä Metsäpalvelu Turunen Oy.

Pohjois-Karjalan hankintatoimen tekemän hinta-laatuarvioinnin mukaan parhaan tarjouksen teki **Metsäpalvelu Turunen Oy**. Pohjois-Karjalan hankintatoimi allekirjoitti sopimuksen Metsäpalvelu Turunen Oy:n kanssa perushankintakaudelle.

Metsäsuunnitelmat, ohjelmat ja -sovellukset

Metsätalousinsinööri ja Metsäpalvelu Turunen Oy:n yhteyshenkilön ensimmäisen tapaamisen yhteydessä maaliskuussa 2024 kunnan metsätiedot ladattiin Metsäkeskuksen *Avoin rajapinta* -palvelusta, Etapion ForestKit -ohjelmaan. Ohjelmasta käy ilmi metsävaratietoihin sekä latvusmalleihin pohjautuvat ilmakuvatulkintojen tiedot.

Metsätalousinsinööri pystyy tarkastelemaan ohjelmaan liitettyjä tiloja ja kuviotietoja ja saa siitä tilojen perustietoa, mutta kuvioiden ja tilojen täsmälliset metsävaratiedot pitää käydä tarkistamassa paikan päällä kuviolla metsässä. Kyseinen ohjelma ei anna viranhaltijan päivittää tietoja, ja niiden päivittämisestä ja kunnan metsätilojen kokonaissumma-arvioista kunta maksaa Metsäpalvelu Turuselle aikaveloituspöytäkirjojen mukaisesti.

Edellä kuvattujen käyttöhankaluuksien vuoksi metsätalousinsinööri on pitänyt ajan tasalla myös kunnan omassa käytössä olevaa Metsägroupin metsäverkko - metsäsuunnitelmaa, jossa pystyy muuttamaan hakkuiden jälkeen puustotietoja, tekemään uuden kuvion tai muuttamaan yksittäisiä kuviotietoja.

Kunnan metsätalousinsinöörin käytössä on myös mobiilisovellus Metsäverkko-ohjelmasta. Tämä on selkeästi käyttökelpoisin tämän hetken käytössä olevista metsäohjelmista. Ohjelmassa on käytännöllinen paikannus, josta näkyy reaaliaikaisesti millä kuviolla ollaan maastossa, ja sovelluksen kautta voidaan hyväksyä työ tehdyksi tai hakkuu suoritetuksi.

Yhteistyöhaaste Metsäpalvelu Turunen Oy:n kanssa

Kunnan Metsätalousinsinööri sopi keväällä yrityksen yhteistyöhenkilöksi nimetyn työntekijän kanssa kesän istutuksista sekä taimikonhoidoista. Alkukesällä saatiin tieto,

että yhteistyöhenkilö ei ole enää töissä yrityksessä, eikä tieto hänen kanssaan sovituista asioista ollut mennyt eteenpäin Metsäpalvelu Turunen Oy:n sisällä. Loppusyksyllä 2024 yritykseen oli nimetty uusi yhteistyöhenkilö, jonka kanssa yhteistyö on sujunut hyvin.

Metsäpalvelu Turunen Oy:n kevääseen 2024 ajoittuneet sisäiset tiedotusongelmat johtivat siihen, että yritys ei ollut varannut istutuksiin tarvittavia taimia tai tehnyt sovittuja maanmuokkauksia. Tästä syystä kunnanmetsätalousinsinöörin kesälle 2024 suunnittelemat istutukset siirtyivät kesälle 2025.

Ennakkoraivaukset ja taimikonhoito

Ennakkoraivaukset sekä taimikonhoidot lähtivät kesällä rivakasti liikkeelle.

Taimikonhoitoa urakoitsija teki **Heikkilän, Jousiniemen, Konnanlammen, Rautialan, Rannanmökin, Tuonolan ja Töykkään** tiloille yhteensä 56 hehtaaria. Ennakkoraivauksia urakoitsija teki **Honkamäen, Honkaniemen, Heikkilän ja Mustalahden** -tiloilla yhteensä 10,5 hehtaaria.

Ensiharvennukset

Helmikuussa 2024 Heinäveden kunta päätti myydä ensiharvennukset Heinäveden aluelämpö Oy:lle pystykauppana. Leimikoiden yhteiskoko oli 1635 kiinto-m3.

Kun urakoitsija pääsi kevättalvella aloittamaan leimikoiden hakkuun, lämpötila nousi rajusti, routa sulii ja kelirikkoiset yksityistiet pehmenivät. Korjuu jouduttiin keskeyttämään ja muutamat ensiharvennuskuviot jäivät pois tai pienentyivät suunnitellusta. Tästä syystä ensiharvennusleimikosta kertyi puuta 445 kiinto-m3 arvioitua vähemmän.

Puunmyyntisopimukset ja metsätulot

Runsaslumisen talven ansiosta kaikki vanhat puunmyyntisopimukset (Stora Enso Oyj, Harvestia ja Binderholz) saatiin hakattua ja kaupat saatiin vietyä loppuun. Noista kaupoista tilitettiin Heinäveden kunnalle 102 058 €.

Vierimetsänhoitoon liittyvistä hakkuista ja korvauksista, Heinäveden kunta sai tuloja yhteensä 33 907 €.

Vuoden 2024 puunmyyntien tarjoukset pyydettiin toukokuussa. Parhaimman tarjouksen (11 945 m3) teki Stora Enso Oyj. Tämän puukaupan arvo oli yhteensä 746 500 €. Vuonna 2024 tuosta kaupasta kertyi tuloja 275 230 €.

Kirjanpainaja- ja myrskytuhot

Heinäveden kunnan metsissä kirjanpainajatuhoja havaittiin yhteensä 100 kiinto-m³ verran metsätilakäyntien yhteydessä vuonna 2024. Kirjanpainajatuhoja esiintyi Kallinmäen ja Metsälän -metsätiloilla. Myrskytuhoja oli eri tiloilla niin ikään noin 100 kiinto-m³ verran. Suurin määrä myrskyn kaatamia puita löytyi Rantamökin tilalta. Tuhopuut otetaan mukaan vuoden 2025 puunmyyntisuunnitelmiin.

Riskit ja varautuminen

Heinäveden kunnalla on merkittävä metsäomaisuus ja metsät ovat kunnan talouden kannalta keskeinen tulonlähde. Metsänhoito on toteutettu suunnitelmallisesti ja siihen on osoitettu kohdennetut resurssit. Metsävarojen käyttö on kuitenkin viime vuosina lisääntynyt ja hakkuumäärät ovat metsätaloussuunnitelman tasolla, mutta hakkuumääriä ei tulisi nykyisestä lisätä. Metsätilojen myyntiä tulisi harkita jatkossa tarkkaan, koska tuottopotentiaali pienenee.

Metsätuhojen osalta kirjanpainaja ja myrskytuhojen osalta riskit kasvavat ja niiden aiheuttamiin vahinkoihin tulee varautua.

Kunnan metsät ovat vakuutettu kunnan omaisuusvakuutuksen osana metsävakuutuksella.

Heinävedellä 20.2.2025

Metsätalousinsinööri Jyrki Tiippana